

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

II. An sint plures in Deo personæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

Obijcies 2. hominem creatum esse ad imaginem Dei, ut dicitur Gen. 1. & in omnibus creaturis reperiri vestigium aliquod sanctæ Trinitatis, ut docet S. Aug. lib. 7. de Trinit. c. 10. atqui ex imagine cognosci naturaliter potest prototypon, sicut animal ex vestigio. Resp. 1. hanc imaginem in eo consistere, quod homo sit naturæ intelligentis sicut Deus, unde nihil potest colligi, nec demonstratiuè concludi de Trinitate personarum in Deo; ac multò minùs ex alijs creaturis, in quibus nihil inuenitur, quod ad huius mysterij notitiam eos ducat, qui illud ignorant. Resp. 2. nos nequidem scire posse vel in nobis imaginem Dei, vel in alijs creaturis vestigium Trinitatis inueniri, nisi fides diuina illud reuelaret; cum Deus non cernatur in creaturis ut trinus, sed solum ut vnus, sicut ex antedictis constat.

SECTIO II.

An sint plures in Deo personæ.

AD clariorem intelligentiam eorum, quæ tum in hac sectione, tum in sequentibus de mysterio Trinitatis dicenda sunt, obseruandum est nos hîc sumere nomen personæ in ea significatione, in qua communiter à sanctis Patribus sumitur, scilicet (ut loquitur Boërius lib. de duabus naturis, & post illum S. Thomas 1. p. q. 29. art. 1.) pro rationalis seu intellectualis naturæ indiuiduæ & incommunicabili substantiæ; quo etiam in sensu sumitur nomen hypostasis. Quamuis enim pluries in Ecclesia olim disceptatum fuerit de propria significatione harum vocum *hypostasis* & *substantia*, vtrum idem essent cum persona & essentia, ut constat ex S. Greg. Naz. orat. 21. & ex S. Hieron. ep. 37. ad Damasc. aliquibus affirmantibus in Deo tres esse hypostates & vnâ essentiam, alijs id admittere renuentibus; nihilominus tamen eò res hæc tandem deuenit, ut ex communi Ecclesiæ consensu nomen essentiæ & substantiæ in diuinis pro ipsa natura &

deitate tribus personis communi sumeretur; nomen vero hypostasis significaret personam, seu id, quod unicuique personæ est proprium; unde in pluribus conc. Chalced. act. 5. & Constant. 2. col. 8. can. 4. quando de unitate verbi diuini cum humanitate agitur, illa unio dicitur facta esse secundum hypostasim, hoc est in persona verbi; & negatur in Christo esse duas hypostases, hoc est personas. Hæc obseruatione præmissâ, pro questionis propositæ resolutione

Dicendum 1. plures esse in Deo personas realiter à se inuicem distinctas. Huic veritati, quæ de fide est, variæ hæreses olim oppositæ fuerunt, vt Sabellianorum & aliorum, qui personas diuinas solis nominibus distinguere voluerunt, & vnâ esse in deitate personam, quæ pro diuersis officijs diuersa nomina sortiretur, hæcque Patrem reuera pro nobis in cruce passum, unde & dicti sunt Patrispassiani, vt fufius refert S. Epiphanius har. 62. & S. Augustinus in lib. de hæresibus e. 41.

Hæc hæresis refellitur, & fidei nostræ veritas probatur 1. ex scriptura, in qua fit varijs in locis plurium diuinarum personarum mentio, vt Gen. 1. *Deus ait: Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram*: vbi sermo fit in plurali numero, ordinaturque ad personas distinctas ab ipso loquente, quæ tamen simul cum illo ad creationem hominis operentur: atqui non possunt aliæ personæ, quæ ibi colloquantur, intelligi quam diuinæ; cum agatur de creatione, quæ solius Dei propria est. Atque ita hunc locum intellexerunt S. Hilar. lib. 5. de Trinit. S. Athanasius orat. contra idola. S. Basil. hom. 10. in Exameron, S. Augustinus lib. 12. de Trinit. c. 6. & alij plures.

Dicendum 2. tres esse in Deo personas, nec plures nec pauciores; scilicet Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum. Hæc propositio de fide est, &

Probatur 1. ex his Christi verbis S. Ioan. 14. *Ego rogabo Patrem, & alium Paraclitum dabit vobis, quem locum S. Athanasius orat. contra gregales Sabellij pulchrè vrget:*

Cum

Cum, inquit, Christus de se loquitur, dicit (ego) cum de Patre, dicit (ille) cum de Spiritu Sancto, subiungit (alium) nonne igitur manifesta pertinacia est negare tres. Item epist. 1. S. Ioan. c. 5. Tres sunt, qui testimonium dant in celo; Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus; & hi tres unum sunt. Tres sunt (inquit Apost.) non Dij, qui plures esse non possunt; non Angeli, aut alia creatura, ibi enim loquitur de Deo, seu de ipsius Dei testimonio, ut ex verbis sequentibus patet: ergo de tribus personis intelligi debent, quae, licet inter se distinctae sint, tamen unum, hoc est, unam naturam & essentiam habent. Denique S. Matth. cap. 28. apertissime dixit Christus Dominus baptizandos esse fideles *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.*

Probat 2. ex Conc. Lateranensi sub Innocentio III. in decreto fidei cap. 1. ubi haec verba habentur: *Firmiter credimus, & simpliciter confitemur, quod unus solus est verus Deus, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus; tres quidem personae, sed una essentia, substantia, seu natura omnino simplex.*

Probat 3. ex S. Ambr. lib. 2. de fide ad Gratianum cap. 4. ubi explicans trifagium ex Isai. cap. 6. *Quid sibi vult, inquit, sub uno nomine trina sanctitatis repetitio, &c. Non dixit semel, ne Filium sequestraret; non bis, ne Spiritum Sanctum prateriret; non quater, ne creaturas adiungeret: & ut ostenderet unam esse Trinitatis Deitatem, cum tertium dixisset (Sanctus, Sanctus, Sanctus) addidit singulariter (Dominus Deus Sabaoth) Et S. Aug. lib. 1. de Trinit. cap. 4. Omnes, inquit, quos legere potui, qui ante me de Trinitate scripserunt, hoc intenderunt secundum scripturas docere, quod Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus unus eiusdemque substantia, in separabili aequalitate diuinam insinuent unitatem; ideoque non sunt tres Dij, sed unus Deus; quamvis Pater Filium genuerit; & ideo Filius non sit, qui Pater est; Filiusque à Patre sit genitus, & ideo non sit Pater, qui Filius est; Spiritusque Sanctus nec Pater sit nec Filius, sed Patris & Filij Spiritus, Patri & Filio etiam ipse coequalis.*

Probatur 4. hâc ratione, quâ S. Athan. suprâ, & Tertul. lib. cont. Praxeam vtuntur: qui accipit esse ab alio, realiter ab eo distinguitur, quia nihil seipsum producere potest: atqui ex varijs scripturâ testimonijs infrâ citandis constat in vna Diuinitatis substantia esse tres personas, quarum secunda producitur à prima, Filius scilicet à patre; tertia item à prima & secunda, nempe Spiritus Sanctus à Patre & Filio: igitur Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus in vna eademque diuinitatis substantia realiter à se inuicem distinguuntur, sicque tres dantur in Deo personæ.

Obijcies, si plures essent in Deo personæ, quæ realiter essent inter se distinctæ, sequeretur quamlibet illarum non continere omnem perfectionem, proindeque non esse infinite perfectam. Resp. distinctionem illam realem diuinarum personarum se tenere tantum ex parte relationum (vt postea dicitur) non verò ex parte naturæ & essentia. Vnde, etiam si persona vna relatiue non sit altera, est tamen idem prorsus cum illa essentialiter: & hoc modo quidquid est perfectionis in vna, est etiam realiter in altera, propter summam ac simplicissimam essentia diuinæ vnitatem; vnde S. Greg. Nazian. Orat. 37. num. 21. optime dixit: *Quamuis Pater non sit Filius, tamen est id, quod Filius.*

Cæterum cum hoc sanctissimæ Trinitatis mysterium adeò sublime sit, vt vix ab humano ingenio concipi possit, meritò S. Aug. lib. 3. cont. Maximinum Arianum, postquam illud explicasset, quod & nos hîc apponere possumus. *Qui potest capere, capiat; qui autem non potest, credat, & oret, vt, quod credit, intelligat.*

• • •

S E